

ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวไทย
กรณีศึกษาน้ำพุร้อนสันกำแพง เชียงใหม่

Factor Affecting Health Tourism Behavior of Senior Thai Tourists
Case Study of Sankamphaeng Hot Spring Chiangmai

ชนิษฐา ใจเป็ง

Chanistha Jaipen

อาจารย์ประจำสาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและบริการ มหาวิทยาลัยคริสเตียน

Lecturer of Tourism and Hospitality Management, Christian University

วิลาวรรณ พิศแสง

Wilawan Pttsawang

บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการบริหารทั่วไป มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Bachelor of Business Administration Program in General Management,

Ramkamheang University

E-mail: peeup@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่น้ำพุร้อนสันกำแพง และ 2) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่น้ำพุร้อนสันกำแพง โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่น้ำพุร้อนสันกำแพง จำนวน 428 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดย ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และการทดสอบสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ สเปียร์แมน (Spearman's Rank Correlation Coefficient Test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่น้ำพุร้อนสันกำแพงส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อน

ได้รับบทความ: 3 พฤษภาคม 2565; แก้ไขบทความ: 27 กรกฎาคม 2565; ตอรับตีพิมพ์: 1 สิงหาคม 2565

Received: May 3, 2022; Revised: July 27, 2022; Accepted: August 1, 2022

โดยมีการเดินทางมากกว่า 3 ครั้งต่อปี และมีครอบครัวและญาติเป็นผู้แนะนำการท่องเที่ยว ทั้งนี้ มีครอบครัวและญาติเป็นผู้ร่วมเดินทางท่องเที่ยว ส่วนใหญ่เดินทางโดยรถยนต์/รถจักรยานยนต์ส่วนตัว ในขณะที่กิจกรรมที่นิยมในการเดินทางมาท่องเที่ยวที่น้ำพุร้อนสันกำแพง ได้แก่ อาบน้ำแร่/แช่น้ำร้อน และ 2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่น้ำพุร้อนสันกำแพง ประกอบด้วย อายุ อาชีพ และสถานภาพสมรส มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของผู้สูงอายุที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่น้ำพุร้อนสันกำแพง ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01

คำสำคัญ: การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ, นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ, น้ำพุร้อนสันกำแพง

Abstract

The objectives of the research are 1) to examine the Thai senior's health tourism behavior visiting to Sankamphaeng Hot Spring and 2) to investigate factors affecting health tourism behavior of senior Thai tourists who visiting to Sankamphaeng Hot Spring. A quantitative research design employing questionnaires was used to collect the data from a sample of 428 senior citizens in Thailand. The data were analyzed and expressed as frequency, percentage, means, standard deviations, and Spearman's Rank Correlation Coefficient Test.

The research results showed that:

1. Health tourism behaviors of senior Thai tourists had the main purpose of leisure tourism. They traveled more than 3 times a year and had family and relatives as guides. There were family and relatives as participant in the trip. Most of them traveled by private car/motorbike. While popular activities for traveling to Sankamphaeng Hot Springs included mineral bathing/hot spring bathing and 2. Factors affecting health tourism behavior of senior Thai tourists who visiting to Sankamphaeng Hot Springs were age, occupation and marriage status. In addition, no significant differences were found among respondents' age on their health tourism behavior.

Keywords: Health Tourism, Senior Thai Tourists, Sankamphaeng Hot Spring

1. บทนำ

การท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมพื้นฐานที่จำเป็นกิจกรรมหนึ่งของมนุษย์ เป็นอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศเป็นอย่างยิ่ง (ศรัณยา วรากุลวิทย์, 2558 :1) เป็นที่ทราบกันดีว่า ปัจจุบันประชาคมโลกมีสัดส่วนผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นและมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นในอนาคตโดยเฉพาะประเทศไทยที่เริ่มเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ การส่งเสริมให้ผู้สูงอายุทำกิจกรรมนับเป็นวิธีการหนึ่งที่ถูกนำมาใช้กันอย่างแพร่หลายในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ (วาริษฐ์ มัธยมบุรุษ, 2554: 3) กลุ่มนักท่องเที่ยวเกษียณอายุการทำงานหรือผู้สูงอายุนั้นมีรูปแบบและพฤติกรรมการท่องเที่ยวที่เฉพาะคือ 1) เน้นการท่องเที่ยวและบริการที่มีคุณภาพดี 2) มีความสามารถในการซื้อบริการในราคาสูง ขณะเดียวกันคำนึงถึงความคุ้มค่า 3) ความมั่นใจด้านความปลอดภัย 4) ความมั่นใจด้านบริการ ดูแลสุขภาพที่ดี และ 5) กิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยและสุขภาพ อีกทั้งนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ไม่ต้องกังวลต่อค่าใช้จ่ายในการเดินทางเนื่องจากเป็นผู้มีประสบการณ์ในการใช้ชีวิต จึงมีความละเอียดรอบคอบในการเลือกซื้อสินค้าและบริการที่ส่งผลต่อธุรกิจการท่องเที่ยว

จังหวัดเชียงใหม่เป็นหนึ่งในจังหวัดทางภาคเหนือที่มีความหลากหลายและโดดเด่นทางวัฒนธรรมและธรรมชาติโดยเฉพาะอย่างยิ่งอำเภอสันกำแพง เป็นอำเภอที่เป็นที่รู้จักกันเป็นอย่างดีสำหรับนักท่องเที่ยวว่าเป็นหนึ่งในแหล่งกิจกรรมที่มีชื่อเสียง และยังมีแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นธรรมชาติอยู่หลายแห่ง และจากกระแสการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่กำลังเป็นที่นิยมนั้น น้ำพุร้อนสันกำแพงก็เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติแห่งหนึ่งที่มีนักท่องเที่ยวเข้าไปท่องเที่ยวมากมายทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ซึ่งน้ำพุร้อนสันกำแพงมีกิจกรรมต่าง ๆ ที่ให้บริการแก่นักท่องเที่ยวที่มาเยือน ได้แก่ การแช่น้ำแร่เพื่อสุขภาพ การบริการบ้านพักและสิ่งอำนวยความสะดวก การบริการอาหาร การบริการนวด และร้านขายของที่ระลึก อีกทั้งยังมีบริการสถานที่กางเต็นท์/ห้องประชุม และจัดงานเลี้ยงอีกด้วย ทั้งนี้การท่องเที่ยวแหล่งพุร้อนในประเทศไทยถือว่าการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพรูปแบบหนึ่ง (ศุภกิจ ยิ้มสรวล และ ตติยา เทพพิทักษ์, 2560: 1960) และจากการที่นักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นและนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้มีความพร้อมในด้านเวลาและงบประมาณ มีกำลังซื้อ ไม่มีการระแวงหรือหวาดกลัว บางส่วนมีรายได้จากเงินบำนาญและทรัพย์สินสามารถจ่ายเงินเพื่อเดินทางท่องเที่ยวได้สูงกว่ากลุ่มอื่น ดังนั้นกลุ่มผู้สูงอายุเป็นกลุ่มลูกค้าเป้าหมายแรกๆ ที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเชื่อว่ามีศักยภาพและมีกำลังซื้อ

โดยกลุ่มผู้สูงอายุที่เป็นเป้าหมายหลักคือ กลุ่มผู้สูงอายุที่มีอายุ 55 ปี ขึ้นไป (อรนภา ทศนัยนา, 2559: 3) นอกจากนี้นักท่องเที่ยวสูงอายุเป็นกลุ่มตลาดที่กำลังขยายตัวอย่างรวดเร็ว เนื่องมาจากจำนวนผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้น มีอายุยืนยาว มีสุขภาพแข็งแรงและสามารถเดินทางท่องเที่ยวได้มากขึ้นหลังเกษียณจากการทำงาน นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้เป็นนักท่องเที่ยวที่มีกำลังในการใช้จ่ายเงินเพื่อการท่องเที่ยวและซื้อสินค้าที่พึงพอใจ ดังนั้นการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวไทยจะเป็นแนวทางหนึ่งที่ทำให้เข้าใจถึงพฤติกรรมที่มีผลต่อการตัดสินใจด้านการท่องเที่ยวที่มีพฤติกรรมการท่องเที่ยวที่เฉพาะแตกต่างจากกลุ่มนักท่องเที่ยวอื่น ๆ เพื่อเป็นแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและเพื่อรองรับการท่องเที่ยวผู้สูงอายุต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่วน้ำพุร้อนสันกำแพง
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่วน้ำพุร้อนสันกำแพง

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่วน้ำพุร้อนสันกำแพง เนื่องจากไม่มีการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่วน้ำพุร้อนสันกำแพงไว้อย่างชัดเจน มีแต่จำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่วน้ำพุร้อนสันกำแพงเท่านั้น ดังนั้นคณะผู้วิจัยจึงใช้สูตรของ คอชแรน Cochran (1953 อ้างถึงใน อภินันท์ จันตะนี, 2550: 25) ดังนี้

$$n = \frac{P (1 - P) Z^2}{e^2}$$

ซึ่งจำนวนกลุ่มตัวอย่างของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวไทย จะมีค่าเท่ากับ 384.16 คน แต่เพื่อความสะดวกในการประมวลผลข้อมูล คณะผู้วิจัยจึงกำหนดให้จำนวนกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 385 คน แต่ทั้งนี้คณะผู้วิจัยจำเป็นต้องมีการปรับขนาดของกลุ่มตัวอย่างเพื่อลดปัญหาของการตอบ

กลับของแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์หรือน้อยกว่าที่กำหนด หรือข้อมูลมีการสูญหาย (Missing data) ส่งผลต่อการเกิดอคติ (Information bias) ในการศึกษาได้ (บุญญพัฒน์ ไชยเมล์, 2556 :14)

$$\text{สูตรการปรับขนาดของกลุ่มตัวอย่าง} \quad \frac{n}{1-R} = n$$

โดยกำหนดให้ค่าอัตราการสูญเสียเท่ากับร้อยละ 10 ($R = 10$)

ดังนั้น การวิจัยครั้งนี้ต้องเพิ่มขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 43 คน รวมเป็น 428 คน โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling)

การสร้างแบบสอบถาม

ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามจากการทบทวนวรรณกรรม เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ยกเป็นร่างแบบสอบถาม เพื่อนำไปหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ คณะผู้วิจัยจะใช้เกณฑ์การแปลความหมายจากคะแนนค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (Weighted mean score) ของแต่ละคำถาม โดยแบบสอบถาม มีทั้งหมด 4 ส่วน ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับลักษณะทางประชากร ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส และอาชีพ แบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ ส่วนที่ 2 ข้อมูลด้านพฤติกรรม การท่องเที่ยวของผู้สูงอายุ ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับวัตถุประสงค์การท่องเที่ยว ความถี่ของการเดินทาง กิจกรรมการท่องเที่ยว ผู้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ผู้ร่วมเดินทาง การใช้บริการพาหนะในการเดินทาง การพักค้างคืน ช่วงโอกาสในการท่องเที่ยวและการรับทราบข้อมูลด้านการท่องเที่ยว เกณฑ์การให้คะแนนเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ โดยใช้วิธีของ Likert (1932: 140) ตั้งแต่มากที่สุด-น้อยที่สุด ส่วนที่ 3 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่พวน้ำพุร้อนสันกำแพง และ ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่มีต่อการเดินทางท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

คณะผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้ทำการออกแบบเสร็จเรียบร้อยแล้ว ไปทำการตรวจสอบความเหมาะสมของสำนวนภาษาและความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามตัวแปร (Index of Item-Objective Congruence : IOC) เพื่อหาความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ซึ่งใช้วิธีคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive method) หลังจากนั้นนำคะแนนของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องฯ มีค่า IOC เท่ากับ 0.87

การเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม

แบบสอบถามเก็บข้อมูลจากนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวไทย จำนวน 428 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างตามสะดวก โดย คณะผู้วิจัยแจกแบบสอบถามให้นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่วน้ำพุร้อนสันกำแพง และทำการเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยเก็บแบบสอบถามทั้งในวันจันทร์-ศุกร์ และวันหยุดสุดสัปดาห์

วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยนำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจสอบความครบถ้วนข้อมูล ความถูกต้องของข้อมูล จัดระเบียบข้อมูล ลงรหัส บันทึกข้อมูลและวิเคราะห์ผลโดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ทางสถิติ 1) วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล, ข้อมูลด้านพฤติกรรมการท่องเที่ยวของผู้สูงอายุ, ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่วน้ำพุร้อนสันกำแพง โดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Analysis) คือ การแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และ 2) วิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่วน้ำพุร้อนสันกำแพงโดยใช้ด้วยการทดสอบสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของสเปียร์แมน (Spearman's Rank Correlation Coefficient Test) แล้วนำผลมาวิเคราะห์สังเคราะห์และนำเสนอเชิงพรรณนาให้สอดคล้องกับประเด็นต่าง ๆ

4. สรุปผลการวิจัย

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวไทย กรณีศึกษาน้ำพุร้อนสันกำแพง เชียงใหม่ซึ่งผลการศึกษสามารถตอบตามวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

ตอนที่ 1 พฤติกรรมด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวไทย

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส และอาชีพ แบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 326 คน (ร้อยละ 76.17) และเพศชาย จำนวน 102 คน (ร้อยละ 23.83) ตามลำดับ นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวไทยส่วนใหญ่อายุ 60-70 ปี จำนวน 282 คน (ร้อยละ 65.89) รองลงมาคืออายุ 71-80 ปี จำนวน 97 คน (ร้อยละ 22.66) และอายุ 81 ปีขึ้นไป จำนวน 49 คน (ร้อยละ 11.45) ตามลำดับ นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวไทยส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขาย/ประกอบธุรกิจส่วนตัว

จำนวน 243 คน คิดเป็นร้อยละ 56.77 รองลงมาคือ ว่างงาน/เกษียณอายุ จำนวน 114 คิดเป็นร้อยละ 26.64 และเกษตรกร จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 16.59 ตามลำดับ นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวไทยส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส จำนวน 199 คน คิดเป็นร้อยละ 46.49 รองลงมา มีสถานภาพหม้าย จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 20.33 มีสถานภาพหย่าร้าง 76 คน คิดเป็นร้อยละ 17.76 และมีสถานภาพโสด จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 15.42 ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 ข้อมูลด้านพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวไทย พบว่า นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุที่ตอบแบบสอบถามมีวัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อน (ร้อยละ 53.04) เพื่อสุขภาพ (ร้อยละ 32.71) เพื่อประชุม/สัมมนา (ร้อยละ 32.71) และอื่น ๆ (ร้อยละ 4.21) โดยมีการเดินทางมากกว่า 3 ครั้งต่อปี (ร้อยละ 42.29) เดินทาง 1-2 ครั้ง/เดือน (ร้อยละ 32.71) เดินทาง 1-2 ครั้ง/ปี (ร้อยละ 21.26) และ เดินทางมากกว่า 3 ครั้งต่อเดือน (ร้อยละ 3.74) มีครอบครัวและญาติเป็นผู้แนะนำการท่องเที่ยว (ร้อยละ 37.38) ตั้งใจเดินทางไปท่องเที่ยว (ร้อยละ 31.32) เพื่อนแนะนำและชวนไปท่องเที่ยว (ร้อยละ 28.50) และอื่น ๆ โดยเป็นการไปกับชมรม กลุ่มต่าง ๆ (ร้อยละ 2.8) ทั้งนี้มีครอบครัวและญาติเป็นผู้ร่วมเดินทางท่องเที่ยว (ร้อยละ 49.07) เดินทางท่องเที่ยวกับเพื่อน (ร้อยละ 21.26) เดินทางคนเดียว (ร้อยละ 20.33) และอื่น ๆ โดยเป็นการเดินทางกับชมรม (ร้อยละ 9.34) ส่วนใหญ่เดินทางโดยรถยนต์/รถจักรยานยนต์ส่วนตัว (ร้อยละ 72.66) เดินทางโดยรถโดยสารประจำทาง (ร้อยละ 18.46) และเดินทางโดยรถรับจ้าง (ร้อยละ 8.88) และนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวแบบไม่พักค้างคืน (ร้อยละ 18.46) มากกว่าแบบพักค้างคืนใน (ร้อยละ 16.12) และยังพบว่าเลือกเดินทางตามโอกาสที่สะดวก (ร้อยละ 44.39) เดินทางตามฤดูกาลหรือเทศกาลท่องเที่ยวมีเพียงร้อยละ 38.08 ในขณะที่เดินทางตามฤดูกาลและเทศกาลอยู่ในลำดับสุดท้าย (ร้อยละ 17.53) กิจกรรมที่นิยมในการเดินทางมาท่องเที่ยวน้ำพุร้อนสันกำแพง ได้แก่ อาบน้ำแร่/แช่น้ำร้อน (ร้อยละ 33.17) นวดแผนไทย/แช่เท้า (ร้อยละ 29.91) ใช้บริการสรวายน้ำแร่ (ร้อยละ 11.92) ประชุม/สัมมนา (ร้อยละ 10.05) กางเต็นท์/ชมดาว (ร้อยละ 6.77) พักแรม/ค้างคืน, แอ่นอนเซน (ร้อยละ 5.84) และปิกนิก (ร้อยละ 2.34)

ส่วนที่ 3 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวน้ำพุร้อนสันกำแพง

พบว่า ระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่น้ำพุร้อนสันกำแพงในด้านต่าง ๆ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้หากพิจารณารายด้านพบว่า ความพึงพอใจในด้านห้องน้ำพุร้อนส่วนตัว อยู่ในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 ถัดมา ได้แก่ ด้านการตอบสนองต่อผู้มาใช้บริการ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.99, ด้านบริเวณที่นั่งแช่เท้า โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.95, ด้านการบริการของพนักงานแช่เท้า โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.94, ห้องอาบน้ำ/ห้องสุขา โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.91, ด้านความสะดวกของสระว่ายน้ำ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90, ด้านความรู้/ความสามารถของพนักงาน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89, ด้านบ่อน้ำพุร้อนรวม และด้านร้านขายของที่ระลึก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากันเท่ากับ 3.88, ด้านห้องเปลี่ยนเสื้อผ้า โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87, ด้านความน่าเชื่อถือของพนักงาน และด้านความมีน้ำใจของพนักงาน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากันเท่ากับ 3.83, ด้านความสะดวกสบายของบ้านพัก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.81, ด้านการจัดแบ่งพื้นที่ในการให้บริการ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.79, ด้านการติดต่อสื่อสารของพนักงาน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.77, ด้านความสะดวกของบ้านพัก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.76, ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกภายในบ้านพัก และด้านการดูแลรักษาสภาพแวดล้อมโดยรอบ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากันเท่ากับ 3.75, ด้านบริเวณที่นวดแผนโบราณ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.74, ด้านคุณภาพของน้ำแร่โดยรวม โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73, ด้านการรักษาความปลอดภัย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.72, ด้านการอำนวยความสะดวกของพนักงาน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67, ด้านบริเวณบ่อน้ำพุร้อน (ที่ลวกไข่) และซุ้มอาหารว่างและเครื่องดื่ม รวมถึงร้านค้าต่าง ๆ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากันเท่ากับ 3.65 และท้ายสุดด้านการให้บริการสถานที่จอดรถโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.65 ตามลำดับ

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่มีต่อการเดินทางท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ

นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุที่เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ณ น้ำพุร้อนสันกำแพง มีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะดังนี้ น้ำพุร้อนสันกำแพงควรมีห้องน้ำสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุให้มากกว่าที่จัดให้บริการในปัจจุบัน อีกทั้งควรมีการปรับปรุงห้องน้ำห้องสุขาและเพิ่มจำนวนห้องน้ำให้มากขึ้น และควรมีเจ้าหน้าที่แนะนำการใช้บริการ ขั้นตอน/วิธีการปฏิบัติเมื่อมาถึงน้ำพุร้อนในด้านความสะดวก ควรรักษาความสะดวกบริเวณโดยรอบ ทำความสะอาดและมีการจัดการใบไม้ในธารน้ำแร่แช่เท้า และควรมีการควบคุมอุณหภูมิของน้ำบริเวณที่แช่เท้าสม่ำเสมอ หรือให้

พอเหมาะต่อสุขภาพ ทั้งนี้ยังอยากให้มีการปลูกต้นไม้ใหญ่ให้มีร่มเงาเพื่อให้ผู้ที่เดินทางไปท่องเที่ยวได้พักผ่อนมากกว่าในปัจจุบัน และจัดพื้นที่/ซุ้มที่นั่งให้มากขึ้น และท้ายที่สุดควรมีป้ายสื่อความหมายให้ข้อมูลความรู้ น้ำพุร้อนรวมทั้งบอกวิธีการแช่น้ำพุร้อน/การแช่เท้าและสุขอนามัยในการใช้บริการที่น้ำพุร้อนสันกำแพง

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวไทยเดินทางมาท่องเที่ยวที่น้ำพุร้อนสันกำแพง

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวไทยเดินทางมาท่องเที่ยวที่น้ำพุร้อนสันกำแพง ด้วยการทดสอบสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของสเปียร์แมน

ตัวแปร	อายุ	อาชีพ	สถานภาพสมรส
พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ	-0.216**	0.204**	0.279**

** $p < 0.01$

จากตารางที่ 1 เมื่อพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของสเปียร์แมน (p) พบว่าตัวแปรปัจจัยทุกตัว ได้แก่ อายุ อาชีพ และสถานสมรส มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของผู้สูงอายุที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่น้ำพุร้อนสันกำแพง ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 โดย อายุ มีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ($p = -0.216$) กล่าวได้ว่า เมื่ออายุมากขึ้นพฤติกรรมท่องเที่ยวของผู้สูงอายุจะลดลงน้อยลง ในขณะที่ อาชีพ และสถานภาพสมรส มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของผู้สูงอายุที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่น้ำพุร้อนสันกำแพง ($p = 0.204$ และ 0.279 ตามลำดับ) กล่าวได้ว่า นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุที่มีระดับรายได้สูง หรืออาชีพที่มั่นคงสูง มีพฤติกรรมท่องเที่ยวเชิงสุขภาพมากกว่านักท่องเที่ยวผู้สูงอายุที่มีระดับรายได้ต่ำ หรือไม่มีอาชีพประจำ และไม่มีธุรกิจส่วนตัว อีกทั้ง นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุที่อยู่ในสถานภาพสมรสมีพฤติกรรมท่องเที่ยวเชิงสุขภาพมากกว่านักท่องเที่ยวผู้สูงอายุที่ครองตัวโสด

5. อภิปรายผลการวิจัย

น้ำพุร้อนสันกำแพงตั้งอยู่ในเขตตำบลบ้านสหกรณ์สันกำแพง ห่างจากตัวเมืองเชียงใหม่ประมาณ 37 กิโลเมตร บริเวณพื้นที่เป็นที่ราบสูงล้อมรอบด้วยภูเขา แต่เดิมบริเวณนี้เป็นทุ่งหญ้าและมีธารน้ำร้อน และบ่อน้ำร้อนธรรมชาติที่มีน้ำและไอร้อนผุดพุ่งขึ้นตลอดเวลา ตำบลบ้านสหกรณ์สันกำแพงเป็นตำบลที่จัดตั้งเนื่องจากโครงการพระราชดำริ เริ่มเปิดเป็นหมู่บ้านสหกรณ์การเกษตรเมื่อปี 2516 ธุรกิจน้ำพุร้อนสันกำแพงเป็นโครงการตามพระราชดำริหมู่บ้านสหกรณ์อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ โดยการร่วมทุนระหว่าง การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และหมู่บ้านสหกรณ์สันกำแพง และได้ร่วมกันปรับปรุง และเปิดทำการตั้งแต่วันที่ 22 ธันวาคม 2527 เป็นต้นมา จนถึงปัจจุบัน จากการศึกษาพฤติกรรมด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวบ่อน้ำพุร้อนสันกำแพงพบว่า นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 76.17) ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 60-70 ปี (ร้อยละ 65.89) อีกทั้งส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขาย/ประกอบธุรกิจส่วนตัว (ร้อยละ 56.77) และมีสถานภาพสมรส (ร้อยละ 46.49) ในด้านพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวไทย พบว่า ส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อน (ร้อยละ 53.04) โดยมีการเดินทางมากกว่า 3 ครั้งต่อปี (ร้อยละ 42.29) และมีครอบครัวและญาติเป็นผู้แนะนำการท่องเที่ยว (ร้อยละ 37.38) ทั้งนี้มีครอบครัวและญาติเป็นผู้ร่วมเดินทางท่องเที่ยว (ร้อยละ 49.07) ส่วนใหญ่เดินทางโดยรถยนต์/ รถจักรยานยนต์ส่วนตัว (ร้อยละ 72.66) สอดคล้องกับ ศันสนีย์ กระจ่างโฉม และ กรวรรณ สังขกร (2563: 67) ที่พบว่า นักท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพส่วนใหญ่อยู่ในช่วงวัยผู้ใหญ่ตอนต้น ศึกษาข้อมูลการท่องเที่ยวจากสื่อออนไลน์ และการบอกต่อ เดินทางท่องเที่ยวพร้อมครอบครัวและเพื่อน

นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวแบบไม่พักค้างคืน (ร้อยละ 18.46) และยังพบว่าเลือกเดินทางตามโอกาสที่สะดวก (ร้อยละ 44.39) กิจกรรมที่นิยมในการเดินทางมาท่องเที่ยวบ่อน้ำพุร้อนสันกำแพง ได้แก่ อาบน้ำแร่/แช่น้ำร้อน (ร้อยละ 33.17) ทั้งนี้จุดกำเนิดแรกของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพคือ สปา (Spa) เป็นแหล่งบำบัดโรคโดยใช้น้ำ มีคนเจ็บป่วยจำนวนมากจะเดินทางไปรักษาตัวโดยการอาบน้ำแร่ ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงตลอดสมัยกลาง (Middle Age) ก็ยังมีความนิยมอาบน้ำแร่กันอย่างสม่ำเสมอในเชิงของการรักษาพยาบาล ต่อมาในราวศตวรรษที่ 16 แนวความคิดในเรื่องสปาเปลี่ยนแปลงไป คือ นักเดินทางทั้งหลายเริ่มมีความคิดว่า สปาน่าจะเป็น

แหล่งพักผ่อนได้ประกอบกับการพัฒนาการขนส่งในสมัยนั้น ที่สามารถประดิษฐ์คิดค้น Stage Coach ได้จึงทำให้สปาที่เคยให้บริการในลักษณะการรักษาโรคกลายเป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจ (Relaxation) (สมบัติ กาญจนกิจ, 2557: 161)

ระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่สวนน้ำพุร้อน สันกำแพงในด้านต่าง ๆ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ในด้านห้องน้ำพุร้อนส่วนตัว, ด้านการตอบสนองต่อผู้มาใช้บริการ, ด้านบริเวณที่นั่งแช่, ด้านกริยามารยาทของพนักงานเฝ้า, ห้องอาบน้ำ/ห้องสุขา, ด้านความสะอาดของสระว่ายน้ำ, ด้านความรู้/ความสามารถของพนักงาน, ด้านบ่อแช่น้ำพุร้อนรวม, ด้านร้านขายของที่ระลึก, ด้านห้องเปลี่ยนเสื้อผ้า, ด้านความน่าเชื่อถือของพนักงาน, ด้านความมีน้ำใจของ, ด้านความสะอาดสบายของบ้านพัก, ด้านการจัดแบ่งพื้นที่ในการให้บริการ, ด้านการติดต่อสื่อสารของพนักงาน, ด้านความสะอาดของบ้านพัก, ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกภายในบ้านพัก, ด้านการดูแลรักษาสภาพแวดล้อมโดยรอบ, ด้านบริเวณที่นวดแผนโบราณ, ด้านคุณภาพของน้ำแร่ 3.73, ด้านการรักษาความปลอดภัย, ด้านการอำนวยความสะดวกของพนักงาน, ด้านบริเวณบ่อน้ำพุร้อน (ที่ลวกไข่) และร้านอาหารว่างและเครื่องดื่ม รวมถึงร้านค้าต่าง ๆ และท้ายสุดด้านการให้บริการสถานที่จอดรถ ซึ่งความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในด้านต่าง ๆ เหล่านี้ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และหมู่บ้านสหกรณ์สันกำแพง จะต้องมีการประเมินและรับทราบอีกทั้งมีการประชุม เพื่อนำไปพัฒนา ปรับปรุงให้นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวเกิดความประทับใจและพึงพอใจ ซึ่งสอดคล้องกับ รพีพรรณ พงษ์อินทร์วงศ์ และคณะ (2562: 129) ที่พบว่าปัจจัยด้านผู้นำ ปัจจัยการมีส่วนร่วมและวัฒนธรรมชุมชนส่งผลเชิงบวกต่อความสำเร็จของหมู่บ้านท่องเที่ยววนวัฒนวิธ องค์กรความรู้ด้านการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารงานชุมชน การมีจิตสำนึกต่อและตระหนักชุมชนโดยการมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชนวัฒนธรรมชุมชน ทำให้ชุมชนดำเนินงานประสบความสำเร็จได้รับการยอมรับจากหน่วยงานภายนอก

ทั้งนี้นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุที่เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ณ น้ำพุร้อนสันกำแพง มีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะว่าน้ำพุร้อนสันกำแพงควรมีห้องน้ำสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุให้มากกว่าที่จัดให้บริการในปัจจุบัน อีกทั้งควรมีการปรับปรุงและเพิ่มจำนวนห้องน้ำ ห้องสุขาให้มากขึ้น และควรมีเจ้าหน้าที่แนะนำการใช้บริการ ขั้นตอน/วิธีการปฏิบัติเมื่อมาถึงน้ำพุร้อน ในด้านความสะอาด ควรรักษาความสะอาดบริเวณโดยรอบ ทำความสะอาดและมีการจัดการใบไม้ในธารน้ำแร่แช่เท้า และควรมีการควบคุมอุณหภูมิของน้ำบริเวณที่แช่เท้าสม่ำเสมอ หรือให้

พอเหมาะต่อสุขภาพ ทั้งนี้ยังอยากให้มีการปลูกต้นไม้ใหญ่ให้มีร่มเงาเพื่อให้ผู้ที่เดินทางไปท่องเที่ยวได้พักผ่อนมากกว่าในปัจจุบัน และจัดพื้นที่/ชุมชนที่นิ่งให้มากขึ้น และท้ายที่สุดควรมีป้ายสื่อความหมายให้ข้อมูลความรู้แก่น้ำพุร้อนรวมทั้งบอกวิธีการแช่น้ำพุร้อน/การแช่เท้าและสุขอนามัยในการใช้บริการที่น้ำพุร้อนสันกำแพง ซึ่งสอดคล้องกับสารوخ และ วิภาวดี เผือกบัวขาว (2564: 8) ที่ได้ศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุในอำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า ควรปรับปรุงสภาพแวดล้อมในพื้นที่ให้มีทางลาดสำหรับรถวีลแชร์ห้องน้ำที่จอดรถ ที่นั่งพัก ระบบขนส่งสาธารณะที่เอื้อให้ผู้สูงอายุเดินทางได้สะดวกและปลอดภัยอีกทั้งควรมีการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพให้เป็นที่รู้จักมากขึ้น โดยการใช้สื่อออนไลน์ต่าง ๆ และ วสวัตต์ สุตินญามณี, ชยรินทร์ ธาดาดุสิตา, และเดือนเด่น วิบูลย์พันธุ์ (2563: 8) ที่พบว่า อายุ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และ ข้อจำกัดทางกายภาพของผู้สูงอายุมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจในการเลือกรูปแบบในการท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพของผู้สูงอายุไทย ในเขตเขตภาคเหนือ ซึ่งเป็นสิ่งที่แหล่งท่องเที่ยวต้องคำนึงถึงปัจจัยดังกล่าวเพื่อนำมาพัฒนาปรับปรุงเพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืนต่อไป นอกจากนี้ นักท่องเที่ยวยังมีความต้องการด้านการบริการของบุคลากรที่มีความสุภาพ อ่อนน้อม เอาใจใส่ในการให้บริการ และการทำความสะอาดอุปกรณ์และเครื่องมือทุกครั้งหลังให้บริการ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่น้ำพุร้อนสันกำแพง พบว่าตัวแปรปัจจัยทุกตัว ได้แก่ อายุ อาชีพ และสถานสมรส มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของผู้สูงอายุที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่น้ำพุร้อนสันกำแพง ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 โดย อายุ มีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ($p=-0.216$) ในขณะที่ อาชีพ และสถานภาพสมรส มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของผู้สูงอายุที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่น้ำพุร้อนสันกำแพง ($p=0.204$ และ 0.279 ตามลำดับ) กล่าวได้ว่า นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุที่มีระดับรายได้สูง หรืออาชีพที่มั่นคงสูง มีพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพมากกว่านักท่องเที่ยวผู้สูงอายุที่มีระดับรายได้ต่ำ หรือไม่มีอาชีพประจำ และไม่มีธุรกิจส่วนตัว อีกทั้ง นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุที่อยู่ในสถานภาพสมรสมีพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพมากกว่านักท่องเที่ยวผู้สูงอายุที่ครองตัวโสด สอดคล้องกับการศึกษาของ นฤมล รัตนไพจิตร และคณะ (2561: 45) ที่พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของผู้สูงอายุใน

จังหวัดนครศรีธรรมราช ประกอบด้วย อายุ ระดับการศึกษา ระดับรายได้และ ภาวะสุขภาพ นอกจากนั้นยังพบว่า เพศไม่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของผู้สูงอายุ ผู้สูงอายุที่มีลักษณะบุคลิกภาพแบบชอบเก็บตัวมีพฤติกรรม การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพมากกว่า ผู้สูงอายุที่มีลักษณะบุคลิกภาพแบบชอบเข้าสังคม

การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health Tourism) เป็นที่นิยมกันแพร่หลายเพิ่มมากขึ้น สืบเนื่องจากคนส่วนใหญ่นอกจากจะเดินทางท่องเที่ยวเพื่อความสุขและพักผ่อนร่างกายจิตใจแล้ว ก็ยังหันมาใส่ใจกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพมากขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวที่นิยมการท่องเที่ยวเชิงบำบัดรักษาสุขภาพ (Health Healing) ซึ่งเป็นการเดินทางท่องเที่ยวโดยมีโปรแกรม การทำกิจกรรมบำบัดรักษาโรคหรือฟื้นฟูสุขภาพต่าง ๆ ที่หลากหลาย ซึ่งผลที่ได้จากการศึกษาใน ครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในประเทศไทยและ ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวในการวางกลยุทธ์ทางการตลาดเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเกิด การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุมากขึ้นต่อไป

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

การวิจัยนี้ผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวไทย กรณีศึกษาน้ำพุร้อน สันกำแพง เชียงใหม่ สามารถนำไปใช้เป็น ข้อมูลเพื่อให้สหกรณ์การเกษตรหมู่บ้านสหกรณ์สันกำแพงนำไปกำหนดการบริหารจัดการที่เป็น สากสกล ได้มาตรฐานและเพื่อปรับปรุงแบบการท่องเที่ยวแบบMass tourism เป็น Alternative tourism ต่อไป

6.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

น้ำพุร้อนสันกำแพงมีการบริหารจัดการโดยเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนในการ บริหารจัดการ มีการใช้ทรัพยากรในพื้นที่อย่างเหมาะสม ในการศึกษาครั้งต่อไปควรมีการศึกษา เกี่ยวกับความต้องการของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่น้ำพุร้อนสันกำแพงและควรมีการ วิจัยเชิงคุณภาพ เช่น การศึกษาด้านคุณประโยชน์และคุณภาพของน้ำแร่ในน้ำพุร้อนสันกำแพง ซึ่งจะเป็ประโยชน์ต่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในพื้นที่ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- นฤมล รัตนไพจิตร. (2561). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของผู้สูงอายุจังหวัดนครศรีธรรมราช. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย.
- บุญญพัฒน์ ไชยเมล์. (2556). การกำหนดขนาดตัวอย่างสำหรับการวิจัยเชิงพรรณนาในงานสาธารณสุข. วารสารมหาวิทยาลัยทักษิณ, 16(2), 9-18.
- รพีพรรณ พงษ์อินทร์วงศ์, กิติกร ฮวดศรี, ชนินาถ ทิพย์อักษร, กิตติวินท์ เอี่ยมวิริยาวัฒน์ และรังสิมาสว่างทัฬห. (2562). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของหมู่บ้านท่องเที่ยววิถีวิถีกรณศึกษาบ้านใหม่ ตำบลสวายจิก อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, 11(1), 117-131.
- วสวัตต์ สุตินฤพนธ์, ชยรินทร์ ธาดาสุติตา, และเดือนเด่น วิบูลย์พันธุ์. (2563). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการเดินทางท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพของผู้สูงอายุไทยในเขตภาคเหนือ. เอกสารรวบรวมบทความ การประชุมศิลปศาสตร์วิชาการ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ครั้งที่ 2 วัน 23 เดือนธันวาคม พ.ศ. 2563.
- วาริชต์ มัยยมบุรุษ. (2554). แนวทางการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ กรณีศึกษา พื้นที่รอบการไฟฟ้าผลิตแม่เมาะ จังหวัดลำปาง. การประชุมวิชาการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ประจำปี 2554; “การพัฒนานาคนชนบทไทย : ฐานรากที่มั่นคงเพื่อการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน” 27 - 29 มกราคม 2554.
- ศรัญญา วรากุลวิทย์. (2558). ธุรกิจท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: แววิวาห์ พรินต์ติ้ง, พิมพ์ครั้งที่ 5 (ฉบับปรับปรุง).
- ศุภกิจ ยัมสรพล และ ตติยา เทพพิทักษ์. (2560) .เกณฑ์ในการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวและภูมิสถาปัตยกรรมของแหล่งท่องเที่ยวประเภทน้ำพุร้อนกลุ่มท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนา.การประชุมวิชาการมหาวิทยาลัยนเรศวร; “นเรศวรวิจัย ครั้งที่13: วิจัยและนวัตกรรม ขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคม”.
- คันสนีย์ กระจำโนม และ กรวรรณ สังขกร. (2563). พฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพชาวไทยและชาวต่างชาติ ในภาคเหนือตอนบน.

วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 40(1), 57-76.

สมบัติ กาญจนกิจ. (2557). นันทนาการและอุตสาหกรรมท่องเที่ยว = Recreation and tourism industry. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. พิมพ์ครั้งที่ 2, ฉบับปรับปรุง.

สาโรช เผือกบัวขาว และ วิภาณี เผือกบัวขาว. (2564). แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุในอำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี, 11(2), 4-10.

อรนภา ทศนัยนา. (2559). รูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและกีฬาสำหรับผู้สูงอายุ โดยมหาวิทยาลัย. ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การออกกำลังกายและการกีฬา. คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา: มหาวิทยาลัยบูรพา.

อภินันท์ จันตะนี. (2550). สถิติและการวิจัยทางธุรกิจ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.